

**UCHWAŁA NR 32/III/2024
CIESZYŃSKIEJ RADY SENIORÓW**

z dnia 20 listopada 2024 roku

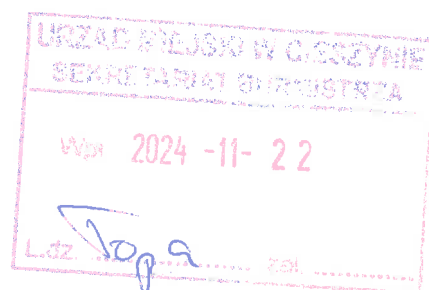
w sprawie zaopiniowania dokumentu Model partycypacji obywatelskiej w Cieszynie

Na podstawie §9 ust.8 Statutu Cieszyńskiej Rady Seniorów, przyjętego Uchwałą III/26/24 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 czerwca 2024, w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie powołania cieszyńskiej Rady Seniorów oraz nadania jej statutu

**Cieszyńska Rada Seniorów
postanawia, co następuje :**

- §1. W ramach zaopiniowania dokumentu Model Partycypacji obywatelskiej w Cieszynie wyrazić stanowisko z rekomendacjami.
- §2. Stanowisko stanowi załącznik do niniejszej Uchwały .
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Cieszyńskiej Rady Seniorów
Janina Cibomska
Janina Cibomska

STANOWISKO CIESZYŃSKIEJ RADY SENIORÓW

w sprawie dokumentu Model Partycypacji obywatelskiej w Cieszynie

Rada Seniorów po zapoznaniu się z dokumentem Model partycypacji obywatelskiej w Cieszynie stwierdza, że jego wprowadzenie do stosowania, o ile w ogóle jest konieczne, to na pewno jest przedwczesne i powinno zostać poprzedzone wprowadzeniem poprawek, merytorycznych uzupełnień oraz zmianą 3 uchwał Rady Miejskiej dot. konsultacji. Zmiany uchwał powinny być dokonane jeszcze przed wprowadzeniem dokumentu do stosowania z uwagi na to, że powinny znaleźć w katalogu obowiązujących przepisów (str.8).

RADA REKOMENDUJE w pierwszej kolejności :

- zmianę uchwały dot. budżetu obywatelskiego (Uchwała Nr IX/92/19), której od kilku lat dopominają się mieszkańcy, a konieczność jej zmiany sygnalizują również i sami radni. Cieszyński budżet obywatelski jest w głębokim kryzysie, czego dowodzi przedstawione poniżej zestawienie.

Edycja	Liczba głosowanych projektów	Liczba oddanych głosów
2018	20	5074
2019	28	3957
2020	14	4906
2021	BO nie był realizowany	
2022	14	3397
2023	5	2159
2024	5	909

Gdyby sporządzić zestawienie dot. uczestnictwa w konsultacjach z podaniem liczby uczestników, ilości zgłoszonych uwag, uwzględnionych uwag, to niewątpliwie trzeba byłoby uznać, że cieszyńskie konsultacje są konsultacjami jednostronnymi i pierwszą potrzebą jest wypracowanie tego podstawowego modelu konsultowania.

- połączenie dwóch obowiązujących uchwał RM w sprawie przeprowadzania konsultacji tj. Uchwały Nr XVII/179/20 oraz Uchwały Nr XVII/180/20

w jedną uchwałę w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Cieszyn oraz Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Będzie to korzystny zabieg z uwagi na zredukowanie prawie do połowy "produkcji" Zarządzeń Burmistrza ogłaszających konsultacje, za czym idzie zmniejszenie ilości obowiązków

pracowniczych, wynikających z konieczności opracowania Zarządzeń i raportów z konsultacji. Dzięki temu Wiadomości Ratuszowe zyskają miejsce na bardziej poczytne publikacje, również BIP zyska na przejrzystości. Uregulowanie kwestii przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami oraz organizacjami pozarządowymi i GRDPP jest możliwe, a jako przykład wskazujemy Kraków.

Wprowadzenie w/w zmian powinno zostać dokonane przed wprowadzeniem dokumentu do stosowania z uwagi na to, że powinny znaleźć w katalogu obowiązujących przepisów (str.8).

- wypracowanie i przyjęcie w UM procedury administracyjnej regulującej zasady i tryb przeprowadzania konsultacji, w tym informowania o konsultacjach, kierowania dokumentów do opiniowania przez organy doradcze oraz wzoru zarządzenia dot. ogłoszenie konsultacji (obecnie funkcjonują 2 różne wzory zarządzenia o konsultacjach i obydwa wymagają korekty, co stwierdzono na podstawie Zarządzeń dot. ogłoszenia konsultacji Modelu).

REKOMENDACJE RADY dot. MODELU PARTYCYPACJI

Rada rekomenduje :

- poprawienie błędnych informacji dot. budżetu obywatelskiego (rok wprowadzenia, kwota)
- uzupełnienie katalogu obowiązujących przepisów (str.8) o inicjatywę obywatelską (Uchwała RM Nr XLIX/531/18)
- poszerzenie informacji na temat inicjatywy lokalnej o informację na temat możliwości realizacji w jej trybie również tzw. działań miękkich, których zakres jest szeroki i wynika z art. 19b ust.1 ustawy o działalności pożytku publicznego. Z opisu wynika, że w trybie inicjatywy lokalnej mogą być realizowane jedynie zadania inwestycyjne.

- korekta błędnego zapisu ze strony 6 (Rady i Zespoły) ; „*W Cieszynie funkcjonują także inne rady i zespoły, działające na innych zasadach. W ich skład, oprócz przedstawicieli Burmistrza Miasta Cieszyna, wchodzi także przedstawiciele organizacji pozarządowych*”.

Przedstawiciele Burmistrza wchodzi jedynie w skład GRDPP, a fakt ich powołania w skład tej Rady wynika z ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. **Przedstawiciele Burmistrza nie ma w Radzie Seniorów ani w Młodzieżowej Radzie Miasta, w której nie ma również przedstawicieli organizacji pozarządowych.** Informacja na temat Rad i Zespołów zdecydowanie wymaga korekty w Cieszynie jest taka mnogość organizacji pozarządowych, że nie należy, w tym dokumencie doszukiwać się ich w gremiach doradczych, których udział w konsultacjach odbywa się w innym trybie.

- przyjęcie zasady, że przy Radach i Zespołach (str6) podaje się obowiązujące aktualnie Uchwały RM, Zarządzenia BM .W dokumencie obserwuje się dowolność, przy radach podane zostały pierwsze powołujące je akty, natomiast np. przy Zespole Interdyscyplinarnym do przeciwdziałania przemocy i GKRPA aktualne Zarządzenie BM, Stosowanie proponowanej zasady kiedyś było standardem, ponieważ ułatwia dostęp do aktualnej informacji o innych niż Rada Miejska gremiach.

W OCENIE RADY :

W możliwych kierunkach działania (str. 22) pojawiają się dwa zapisy, których wprowadzenie do dokumentu jest przedwczesne, ryzykowne i winno zostać sprzed wpisaniem do dokumentu skonsultowane, chodzi o zapisy :

- ***Podział miasta na dzielnice funkcjonujące jako jednostki pomocnicze, co ułatwi lokalne zaangażowanie, pozwoli na lepszą reprezentację potrzeb, a w efekcie na skuteczniejsze rozwiązywanie problemów.*** Decyzja o podziale miasta na dzielnice funkcjonujące jako jednostki pomocnicze powinna być gruntownie przemyślana, poprzedzona oszacowaniem kosztów funkcjonowania rad dzielnic, poprzedzona szerokimi konsultacjami społecznymi, być może nawet referendum. Tak ważnej w skutkach decyzji nie można przemycać w gąszczu zapisów dokumentu dotyczącego modelu partycypacji obywatelskiej.

- *Utworzenie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych jako podmiotu wzmacniającego i realizującego procesy partycypacyjne.*

Centrum organizacji pozarządowych to już przeżytek obecnie stawia się na Centra Aktywności Społecznej (Centra Aktywności Obywatelskiej), które są miejscami aktywności różnych grup i nie ma przeszkód aby w ramach CAS funkcjonowało również Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych. Jeżeli już Centrum Wspierania Organizacji pozarządowych, to niewątpliwie jego utworzenie powinno być poprzedzone porozumieniem miasta z organizacjami pozarządowymi. Obawiamy się, jednak, że Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych funkcjonowałoby do pewnego czasu, dopóki nie opadłyby emocje, a potem podzieliłoby los Cieszyńskiego Przekładańca - Festiwal Organizacji Pozarządowych.

Generalnie Rada Seniorów zastanawia się nad tym, czy na ten czas, nie ma innych, pilniejszych spraw i potrzeb wymagających zaangażowania władz miasta (Burmistrz, Rada Miejska)? Czy, aby na pewno ten dokument jest miastu potrzebny? Co on zmienia? Obowiązujące Uchwały dot. konsultacji wskazując po osiem form konsultacji, wcale nie zamykają drogi do zastosowania narzędzi wskazanych w konsultowanym Modelu partycypacji obywatelskiej, a nawet ją otwierają zapisem: **konsultacje mogą być przeprowadzane również w innych uzasadnionych formach zapewniających szeroki dostęp mieszkańców.**

W ocenie Rady, priorytetem nie jest zapewnienie mieszkańcom możliwości udziału w konsultacjach społecznych (kluczowy element wizji), bo tę akurat mają, ale przede wszystkim zadbanie i spowodowanie, aby z tej możliwości korzystali. Do tego potrzebna jest jednak wiara i przekonanie mieszkańców o słyszalności i ważności ich głosu, a czasami również i jego wpływie na podejmowane decyzje.